

Nätmobbing – utseendet är ofta i fokus speciellt när det gäller flickor

Ann Frisé

Ann Frisé inleder sin föreläsning med att berätta att nätet är en av de arenor unga formar sin föreställning om sitt utseende och sin kropp i interaktion med andra. På sociala medier kan ungdomar presentera sig själva och sitt utseende med hjälp av bilder. På nätet möter folk utseendeideal överallt, när det gäller tonåringar så är det slående hur lika budskapen är, det är fokus på muskler för pojkar och att flickor skall se smala och sexiga ut. Föreläsningen kommer att handla om utseenderelaterad nätmobbing. En stor del av presentationen fokuserar på två studier som Ann Frisé med kollegor har utfört i Sverige.

Nätmobbing och kroppsuppfattning. En studie har undersökt om det fanns ett samband mellan nätmobbing och kroppsuppfattning bland 1, 076 elever i årskurs fyra, sex och nio i 21 olika skolor i Göteborgsområdet. Resultaten visade att de elever som var utsatta för nätmobbing var mer missnöjda med sin kropp och sitt utseende än de som inte var utsatta. Resultaten visade också att flickor som var utsatta var mer missnöjda med sitt utseende än pojkar som var utsatta.

Ytterligare ett syfte med studien var att undersöka i vilken utsträckning nätmobbing riktas mot utseendet hos den utsatte, samt om eleverna anser att flickor är mer utsatta för denna typ av nätmobbing än pojkar. Resultaten visade att elever ansåg att det är vanligt att nätmobbing riktas mot den utsattes utseende. Därtill ansåg eleverna att det var vanligare för flickor än pojkar, speciellt i årskurs nio.

Utseenderelaterad nätmobbing. I en annan studie har 27 elever intervjuats i årskurs nio om deras föreställningar om utseenderelaterad nätmobbing. Eleverna ansåg att utseenderelaterad nätmobbing var vanligt och att flickor utsätts oftare än pojkar. Nedlåtande kommentarer riktade mot den utsattes utseende var ofta olika beroende på kön och följde rådande utseendeideal. Flickor fick oftast nedlåtande kommentarer om att de såg feta ut, medan pojkar kritiserades för att inte vara tillräckligt muskelösa. Nedlåtande kommentarer kunde också vara riktade mot den utsattes stil, även dessa var olika beroende på kön. Flickor kallades ofta och pojkarna fick höra att de såg ”böjiga” ut på bilderna.

Flickorna berättade att de sökte uppskattning för sitt utseende genom att publicera bilder på sociala medier så som Facebook, Instagram och bloggar. De påpekade att de publicerar bilder som ett sätt att få bekräftelse och bli omtyckta av killar, flickorna i en av fokusgrupperna kallade detta för ”bekräftelsemani”. Flickorna uppgav att de var medvetna om att genom att publicera bilder på sociala medier tar man en risk att råka ut för utseenderelaterad nätmobbing. Speciellt om man vill göra flickor illa så uppgav eleverna att det kunde vara effektivt att ge sig på flickors utseende. En av deltagarna formulerade detta på följande sätt: ”Man säger att de är fula, att de är tjocka och sånt, och så har de inget självförtroende och tycker dåligt om sig själva”.

Eleverna hade flera föreställningar kring vad som driver förövare att utsätta andra för utseenderelaterad nätmobbing. Bland annat tog de upp att förövare försöker höja sin status i kamratgruppen. Eleverna beskrev också att de kan irritera sig på någons utseende och att de då väljer att utsätta denne för utseenderelaterad nätmobbing. Ytterligare en anledning som framfördes var att de som utsätter andra för utseenderelaterad nätmobbing inte mår bra själva.

Pojkarna och flickorna tog upp att de reagerade olika på utseenderelaterade nätmobbing. Flickorna tog upp att de fick lägre självkänsla och kände sig nedstämda. Pojkarna tog upp att de reagerade med att ignorera nätmobbingen och att inte ta illa upp. De tog också upp att de skulle hämnas genom att använda våld mot förövaren om de blev utsatta.

Avslutningsvis drar Ann Frisé slutsatsen att elaka kommentarer om hur flickor ser ut på foton är ett effektivt sätt att göra flickor illa på nätet.

Referatet har gjorts av: Sofia Berne